

Átgondolatlan AB határozat: 70 000 gondnoknál álló ember ennél többet érdemel

Aggasztó, hogy az Alkotmánybíróság nem kellő gondossággal tanulmányozta a cselekvőképtelen személyek foglalkoztatásának kérdését. Határozatát

(<http://www.mkab.hu/index.php?id=548> e 2006 ab határozat) elnagyolt indokolás és az átgondoltság hiánya jellemzi, amely joggal vetheti fel, hogy az AB ez esetben nem tett eleget feladatának, az alkotmányos alapjogok védelmének.

Az Alkotmánybíróság 2011. május 30-án az Értelmi Fogyatékosokkal Élők és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége 2006-ban benyújtott indítványára hozott határozatot.

A döntés jogi érvelése elnagyolt és erősen vitatható megállapításokat tartalmaz.

1. A testület kimondta: az Országgyűlés mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet valósított meg azzal, hogy nem teremtette meg a cselekvőképtelen személyek foglalkoztatásának törvényi feltételeit. A fogyatékos személyek foglalkoztatását szabályozni azonban nem a cselekvőképességre alapozott, az önálló munkavállalást akadályozó és a munkaerő-piaci kirekesztést megalapozó jogszabályokkal kell – ahogyan arra az AB javaslatában utal. Az érintetteknek a többségi társadalomhoz hasonlóan, az egyéni igényekhez ésszerűen alkalmazkodva kell biztosítani a lehetőséget a munkavállalásra, szükség esetén a fiatalok vagy a kismamákra vonatkozó szabályozáshoz hasonló munkajogi védelemmel.
2. A testület az alkotmányellenesség vizsgálatát csak a rehabilitációs foglalkoztatás vonatkozásában folytatta le, megkerülve ezzel a tényleges problémát, tovább erősítve azt a hamis képet, hogy az érintett személyek foglalkoztatására csak védett vagy intézményi keretek között kerülhet sor.
3. A bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a munkaerőpiacot is a kereslet-kínálat határozza meg – egy adott munkára való alkalmasság nem a cselekvőképességtől, hanem a munkakörtől, a munkahelyi környezettől és a munkavállaló képességeitől függ. Nyilvánvalóan mindenki olyan munkát végez – a nem fogyatékosokkal élő emberek között is – amire képes, és amire alkalmazzák.
4. Súlyos hiányosság, hogy a határozat semmilyen pontosítást nem tartalmaz az érintett személyek köréről. Az AB láthatóan maga is belegabalyodik a cselekvőképtelenség mára már elavult, használhatatlan terminológiájába – amelynek reformját éppen ez a testület akadályozta meg 2010 májusában, amikor az új Ptk. cselekvőképességet újraszabályozó része nem léphetett hatályba.
5. A döntés megalapozatlanságát bizonyítja az is, hogy – más határozatokkal ellentétben – a testület nem vizsgálta a cselekvőképességi szabályokkal kapcsolatos nemzetközi jogi környezetet, s bár utal a Fogyatékosokkal Élők Jogairól szóló ENSZ Egyezményre, annak a téma szempontjából legfontosabb 12. cikkét nem idézi fel.

A határozat részletes kritikája – amelyet a Szövetség az Alkotmánybíróság tagjainak is eljuttat – a www.efoesz.hu oldalon olvasható.

További információ: Balogh Fruzsina, sajtóreferens (tel: 70 371 9363, e-mail: balogh.fruzsina@efoesz.hu)